

Žalm 34:1-11

„Dávejte si dobrý pozor na to, jak žijete, abyste si nepočínali jako nemoudří, ale jako moudří; nepromarněte tento čas, neboť nastaly dny zlé. Proto nebudte nerozumní, ale hledte pochopit, co je vůle Páně. A neopíjejte se vínem, což je prostopášnost, ale plni Ducha zpívejte společně žalmy, chvalozpěvy a duchovní písně. Zpívejte Pánu, chvalte ho z celého srdce a vždycky za všechno vzdávejte díky Bohu a Otci ve jménu našeho Pána Ježíše Krista.“ (Efezanům 5:15-20)

„Je totiž mnoho povolaných, ale málo vyvolených.“
(Matoušovo evangelium 22:14, čti 1-14)

Liturgické texty nabízejí vždycky tři možnosti. Jeden je z evangelií, pak se vždy přidává jeden ze Staré smlouvy a další z apoštolských dopisů. Vždy nějak ty tři texty souzní. Tak se snad nebudete zlobit, když dnes pro vyprávění příběhu použiji jako odrazový můstek čtený text ze Žalmů: „*O Hospodinu mluv s chloubou, moje duše, ať to slyší pokorní a radují se.*“ (Žalm 34:3)

Siklag

Bůh mne neslyší! Staví se ke mně zády. Proč mne neuzdraví? Proč se nedaří dobrým věcem a umírají mladí a schopní lidé. Copak špatně věřím? Zdalipak neslibil Pán Bůh všechno dobré? Opravdu mám snášet takový zmatek a zvůli? Jen se podívejte, jak se všechno motá a plete. Staří lidé tvrdí, že zmatečná byla každá doba, mladí mají pocit, že je to teď ještě nějak horší.

Kdokoliv říká, že je možno jasně definovat Boží vůli a popsat všechny Boží stránky, tak se zřejmě mýlí. A jsou takoví, kteří vám vysvětlí úspěšný život a vyprojektují šťastné dny. Takoví lidé říkají, že je třeba všechno překopat a investovat do přesně opačných věcí, než to dělali jejich předchůdci.¹ Jedno, jaké to bude mít důsledky; důležité je, abyste se teď měli dobře. Je třeba vykonat takovou a takovou pouť, číst správné knihy a chodit na dobré přednášky, přijmout jen jednu určitou věrouku, pravidelně se modlit přesně stanovenou modlitbu a poslouchat hudbu, která navozuje tu správnou vibraci...

Proč se tihle rádci mýlí? Protože nepochopitelný a těžko popisovatelný Bůh a ještě složitější, ba doslova zamotaná cesta jeho věrných, vypadá jinak. Život vypadá jinak. Žiji to s Vámi, ani já nejsem mimo ten zmatek. A pustím vás do svého hledání. Pokusím se vám převyprávět deset kapitol hebrejské, naší, mojí Bible (1. kniha Samuelova 21-31).

Když čteme text ze Žalmů (34:3): „*O Hospodinu mluv s chloubou, moje duše, ať to slyší pokorní a radují se.*“ tak čteme žalm Davidův, složil si jej a jako abecedu opakoval. Skládal jej poté, co jej od sebe vyhnal pelištejský vládce.

V jednu dobu nebylo větších nepřátel Izraele, než Pelištejci. David měl však o pár nepřátel víc. Král Saul, snad stížený nějakou psychickou chorobou, Davida stíhal přesto, že mu pomáhal jako voják i umělec, tišil královské chmury. Izraelský král Davida nenáviděl, přestože byl jeho zetěm. Báł se totiž o svůj trůn. Když David viděl, že lidé vlastní řeči jsou jak na králově straně, tak na té jeho, báł se i stínů. Proto utíkal pryč, utíkal před svými vlastními!

David utíkal přes hranici do Pelišteje, do městského království, do Gatu. Co dělal David u pelištejského malokrále?! (Takových královských měst měli Pelištejci pět). Změnil tím snad politickou stranu, opustil svého Boha?! Utečenec David měl pod pláštěm pelištejský meč velkého vojáka z Gatu,² Goliáše. Král v Gatu si však Davida považoval jako důležitého přeběhlíka. Vojáci to ovšem viděli jinak. V Davidovi viděli krále.³ Pochopili, že každá věc má dvě stránky a znali popěvek, který Da-

¹ Žil jsem v Litomyšli, kde se plány předávaly ze starosty na starostu a jeden na druhého navazoval, chodili spolu na pivo a mluvili spolu. A Litomyšl to vždy prospívalo.

² Goliáše porazil ve jménu Božím pouhým kaménkem. Možná mu propadlo, že je důležité přinést zbraň poraženého na místo jeho předchozího pobytu, že je to konečně ten tolik potřebný triumf.

³ To je jazyková hříčka ve které prorocky vyslovují úhlavní nepřátelé Izraele pravdu dřív, než Davidovi vlastní...

vida provázel a jim vždycky naháněl hrůzu: „*Saul pobil své tisíce, ale David své desetitisíce!*“ (21:12) David mediální obraz vytvořený královskými zpravodajci vzal vážně. A zase změnil svou strategii a udělal ze sebe blázna. Začal poskakovat či tančit, na vrata škrábal znaky, kterým Pelištejci nerozuměli. Mohlo to vypadat jako šílenství, jakýsi epileptický záchvat. Podle našeho úryvku ze Žalmu šlo o něco jiného. David vzdával Pánu Bohu chválu.⁴ Něco takového, co dnes dělají charismatičtí křesťané, kteří tu klečí, jindy zase leží na zemi, nepřítomně třeští oči k nebi či je křečovitě zavírají, mumlají jakési zvuky, smějí se či pláčou, mávají prapory, pohybují se v divném rytmu a kladou ruce jeden na druhého. Snad už tehdy si zpíval žalмовý text „*O Hospodinu mluv s chloubou, moje duše, ať to slyší pokorní a radují se.*“ (Žalm 34:3)

David dobře předpokládal, že takového *pomatence* není možné mít ve vojenském útvaru. Král Gatu jej vyhnal pryč. Nešlo však jen o Davida, ale o maminku a tatínka a celou rodinu. S touto družinou David utíká k jiným nepřítelům Izraele, k Moabcům a svoje milé tam nechá jako hosty, Moabitům to mohlo vyhovovat, mají případná rukojmí. David utíká do pustin a s ním i jeho družina, která se skládala z lidí stíhaných podobným osudem jako David. Prorok, který Davida provázel, jej ale posílá do Judské země zpět, kamsi do lesů. Mimo naše vyprávění: Mít svého proroka s sebou, to je terno. David se jej často ptá.

Pan král Saul zatím sedí pod tamaryškem, drží kopí a kolem jsou jeho generálové. Celý štáb. Asi mu to připadne fajn. Má úřad, když nic jiného. V jakémsi městě je však jeho poddaným zle. Jím to nehne. David se dozví to, co asi ví i král. David však nečeká a když mu prorok řekne aby šel, táhne se svou družinou a Pán Bůh z něj udělá zachránce celého města Keíla. Když s Davidem vzdávají v Keíle vděčně slávu Hospodinovi, teprve se zvedne Saul a táhne tam taky, protože si pomateně říká, že David bude v městské zástavbě lehkou kořistí. A vůbec mu tenhle dábelický nápad nepřipadne špatný.

David má kolem sebe už šest set vojáků a zmizí včas. Saul se vrací na svůj trůn, jakoby nic... David v dalších textech prokazuje svou sílu, moudrost a Boží požehnání. Nedá se mu odolat. Získá i lásku jedné vdovy a bere si ji za manželku. S takovou silou se však znovu ocitá před otázkou, jak dál. Strategické rozhodnutí znovu přejít hranici a přidat se k Pelištejcům nekonzultuje s Hospodinem. Král Gatu se nechá přemluvit, aby se sídlem Davidovy družiny stal *Siklag*. Město, které bylo stranou mimo královský dvůr. Podle zpráv umíme na mapě najít až od roku 2019, kdy se narazilo při vykopávkách na jeho základy.⁵

Silná posádka pro Siklag je pomocí a tím spíše Davidovy výpady proti dalším kenaanským kmenům o nichž však David nabubřele tvrdí, že veškerý lup pochází z výpadů do Izraele. Lže... Nikdo nenechává naživu, žádní zajatci, kteří by jej mohli vyzradit. Chvilke zkoušky nastane, když Davida s jeho vojskem král v Gatu začlení do brigády Pelištejského vojska, které má bojovat proti Izraeli. Král Gatu mluví v superlativěch o Davidových kvalitách, ale jeho poradní sbor opět přijde s tím popěvkem: „*Saul pobil své tisíce, ale David své desetitisíce!*“ (29:5) Pro ně je David nevypočitatelný. Třeba zase přeběhne a zradí svého chleboďárce. Jeho pluk tedy není použitelný ani jako záloha, musí se vrátit.

David se tedy vrací zpět do Siklagu. A přijde třetí den po nečekané zkáze. Ve chvíli nepřítomnosti přepadli Siklag Amalekité, ještě úpornější nepřítelé, než byli Pelištejci. A našťestí si vedli všechno živé pro obchody s otroky a dobyt看em. Vedli si i Davidovy nejmilejší. Aby nebylo bolesti málo, Davida jeho vlastní málem ukamenovali, protože za všechno může on. Volal k Hospodinu a vydal se povzbuzen slovem Božím za únosci. Kořist zloděje zpomalila a David se dozvěděl, kde jsou. Opět a Bohu díky nakonec všechny vysvobodili zpět. David všechny podělil z kořisti a navíc: Poslal díky s darem i judským městům za hranicí. Navrch měly opět chvála, radost a díky. Po Saulově smrti v boji s Pelištejci jde David ze Siklagu ke kralování nad Izraele. První trůn má v Hebronu.

Deset kapitol pro každého, komu je život těžký a má tisíce otázek. Podobně jako Hana Hegerová, již Pavel Kopta složil text (1973): „*Mám v dlani třísku / ve vlasech smůlu / v očích hrst písku / a v duši hrob / v zádech mám dýku / v hlavě jak v úlu / a z otazníků pletu si cop...*“ Život je hodně složitý a bolí a žádné jasné rady a lehká řešení pro naši současnost a budoucnost nejsou.

⁴ Chválit, chlubit se Bohem a šílet se v hebrejštině říká slovy, která mají stejný slovní základ *h-l-l* od toho je také *haleluja*

⁵ *Siklag* znamená *Stlačený*. Hebrejský kořen slova nabízí vysvětlení útlaku, trápení a zároveň naděje v Bohu. Jiný výklad může být *Zkroucený*, jako ve vírtce či v tornádu. Když je člověk zmučený bolestí, stářím či úrazem. Když se po jeho hlavě vozí pomatení králové, je vždy v rukou Božích. Navzdory všemu!

Všech šancí se chytíme. Je mnoho těch, kteří měli, mají a budou mít stejnou šanci. Ale my si ji nenecháme utéct! Není v tom žádný osud. Je v tom Boží vůle, vždyť je tu Boží vyvolený lid. A je v tom také a naše vůle po tom, co je nakonec správné. Ač původně nejsme vyvolení, přesto jsme uposlechli to zavolání: „*Je totiž mnoho povolaných, ale (mezi nimi) málo vyvolených.*“ A my v těch řadách, kteří pochopili, že mají bojovat, nebudeme chybět. Stane se ještě moc věcí, ale nikdy na ně a na celý ten život nebudeme sami! Cítíme se a dokonce možná jsme morálně nečistí, nedovedeme si vysvětlit své chyby a strachy. V úzkosti děláme trochu šílené věci, ale nespustíme se Boha, protože víme, že On se nás nikdy nevzdá! Amen

Bože, Otče, vykračuji nejistě, ale s důvěrou. Nenecháš mne!
Synu Otce, ať žádný můj hřích, ani jeho stín, nedýchá se mnou. Odpusť mi!
Duchu svatý, ať dnes nezavírám oči před tvou dobrotou. Držím se tě!
Požehnání všemohoucího ať je s námi všemi. Amen.